

افزایش تولید علوفه در اراضی دیم با کشت رقم جدید خلر «آراز»

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی کهگیلویه و بویراحمد / موسسه تحقیقات دیم کشور^۱

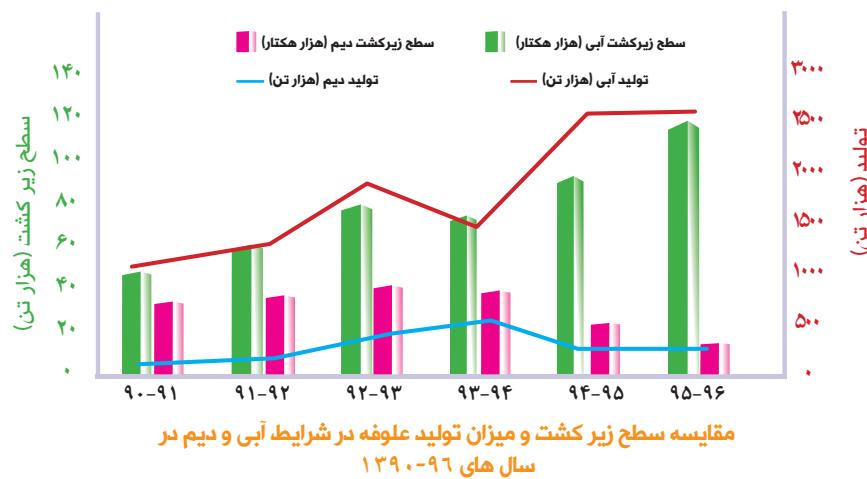
بیان مسئله

کاربرد گیاهان علوفه‌ای یک‌ساله در تناوب زراعی به عنوان پشتونه یک سیستم زراعی پایدار به شمار می‌آید. کشت مداوم غلات در مناطق خشک و نیمه خشک موجب تخیله عناصر غذایی خاک، افزایش آفات و بیماری‌های گیاهی و علفهای هرز و افت عملکرد دانه می‌گردد. به دلیل وسعت اراضی دیم و لزوم رعایت تناوب زراعی در دیمزارها، گیاهان علوفه‌ای خانواده لگومینوز می‌توانند در تولید علوفه مورد نیاز کشور، کاهش فرسایش خاک، بهبود بافت ساختمان خاک، کاهش استفاده از سموم، بهره‌برداری از مناطق کم بازده و نیز سوق دادن کشاورزی دیم کشور به سمت یک کشاورزی پایدار نقش اساسی داشته باشند. خلر از نظر تامین علوفه مورد نیاز و استفاده از آن در تناوب زراعی از اهمیت بالایی برخوردار است. بر این اساس معرفی ارقامی با قابلیت تولید علوفه و دانه در مناطق با منابع رطوبتی محدود از راهکارهای مهم به شمار می‌رود.

معرفی دستاورده

آراز به عنوان اولین خلر علوفه‌ای دیم مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور، ماحصل پژوهش ۷ ساله در ایستگاه‌های گچساران، کوهدهشت و ایلام به دلیل برخورداری از عملکرد علوفه تر (۱۲/۳۴۰ تن در هکتار)، دانه (۱/۲۱۷ تن در هکتار)، علوفه خشک (۳/۹۴۲ تن در هکتار) و وزن صد دانه (۹ گرم) بسیار معنی‌دار در مقایسه با رقم خلر محلی نقده در ۱۳۹۸ معرفی شد. مقادیر فوق برای رقم خلر محلی نقده به ترتیب ۷/۵۸۱، ۷/۸۶۸، ۰/۰۷۲ تن در هکتار و ۸/۲ گرم بود. رقم خلر آراز از نظر میزان روی، آهن و منیزیم، قابلیت هضم ماده آلی و ماده آلی قابل هضم در ماده خشک به ترتیب با مقادیر ۸۴/۲، ۸۴/۲ (قسمت در میلیون)، ۰/۲۸۵، ۰/۴۸۶ و ۵۵/۰ درصد بترتیب محسوسی نسبت به رقم شاهد نشان داد. رقم آراز برای کشت در عرصه‌های دیم استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، لرستان، ایلام و مناطق جنوب غرب کشور توصیه می‌گردد.

^۱ بهروز واعظی، خشنود علیزاده، سرحد بهرامی، ثریا قاسمی، کریم خادمی، حمیدرضا پورعلی‌بابا، جواد لامعی، علیرضا فخر واعظی و اکبر شعبانی

فرایند تجارتی‌سازی

در حال حاضر هسته اولیه بذری رقم خلر آراز در ایستگاه‌های هدف، تهیه و تولید شده است و مورد توجه جدی بهره‌برداران در هفتنه انتقال یافته و روز مزرعه قرار گرفت. رقم آراز قابلیت توسعه کشت در سطحی معادل ۵۰۰۰۰ هکتار در عرصه‌های دیم استان کهگیلویه و بویراحمد و بخش وسیعی از دیمزارهای استان‌های لرستان و ایلام و مناطق گرم‌سیر جنوب غرب کشور را دارد. لازم به ذکر است که سیاست حمایتی از بهره‌برداران تولیدکننده علوفه می‌تواند نقش کلیدی در توسعه کشت ارقام علوفه یک‌ساله داشته باشد.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

پیش‌بینی سطح زیرکشت رقم جدید آراز: ۵۰ هزار هکتار

افزایش عملکرد علوفه خشک و تر در هکتار نسبت به شاهد (خلر محلی نقده): ۴۷۶۰ و ۸۷۱ کیلوگرم در هکتار

افزایش تولید در ۵۰ هزار هکتار: ۲۲۵ هزار تن علوفه تر و ۴۳ هزار تن علوفه خشک

ارزش منافع ناخالص طی ۷ سال: ۴۷۹ میلیون ریال